

Posudek oponenta bakalářské diplomové práce

Diplomová práce Pavla Dudy s názvem „Cladistic analysis of reproductive, behavioral, sociobiological, and developmental traits in the Hominoidea“ má 53 stran včetně 24 stran příloh a seznamu literatury čítajícího 123 klasických a 13 internetových pramenů.

Práce byla výborně zadána. **Je pokusem o kvantifikaci dojmu, že sociální a reprodukční systém člověka má překvapivě mnoho ancestrálních rysů společných s gorilami a orangutany a naopak neočekávaně mnoho rozdílů ve srovnání s šimpanzi a bonoby. Jakkoli každý, kdo se sociálními systémy primátů zabývá musí o této skutečnosti dobře vědět, nějak nedošlo k jejímu formalisovanému vědeckému pojednání a navíc naprostá většina autorů se nechá unášet výlučností člověka a na výlučnost šimpanzů prostě zapoměla či ji svým čtenářům ztloukla. Předložená práce je tedy bezesporu prioritní, inovativní, potenciálně mnohokrát citovaná a hodná bezodkladné publikace v některém vysoce prestižním periodiku (samozřejmě po zapracování připomínek, které zmíním níže). Bez ohledu na cokoli dalšího bude publikace, která z této práce bezesporu brzy vznikne dobrým podkladem k dosažení libovolného akademického gradu, má-li to být jen stupeň bakalářský pak je to trochu škoda. V tomto okamžiku může můj posudek skončit finální pochvalou a konstatováním, že práci doporučuji a hodnotím kladně.**

Považuji však za nutné před tímto konstatováním přece jen trochu rozebrat, jak hodnotím vlastní přínos autora a kvalitu sepsání textu. **Není totiž sporu, že hlavním přínosem práce je původní nápad, který zjevně pochází z hlavy geniálního školitele.** Prakticky kterýkoli diplomant, který by měl v ruce toto zadání by nakonec musel bakalářskou práci úspěšně dokončit. **Jakkoli je schopnost studenta vybrat si kvalitního školitele dobrým doporučením a důkazem inteligence,** k hodnocení práce patří i množství vloženého úsilí zejména při práci s literaturou a vlastní sepsání textu.

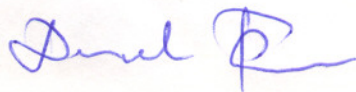
O vloženém úsilí ze strany bakalanta svědčí promyšlenost výběru znaků a jejich kódování. V této věci nemohu příliš kritisovat, protože jsem s Pavlem Dudou na téma znaků před časem debatoval, použité znaky jsem schválil či dokonce pomohl modifikovat. Nicméně soudím, že **velikost testes (znak č. 42) by měla být vyjádřena relativně či jinak zohledněna tělesná velikost.** Zkoumaná skupina totiž prošla natolik výraznými změnami tělesné velikosti, že to nutně závažným způsobem ovlivňuje veškeré znaky isometricky či alometricky vázané na velikost. Ancestrální taxony jsou malé a tedy ani nemohou mít na tělesnou velikost vázané znaky velké.

Podobně závažným parametrem je i taxon sampling. **Cercopithecidae mají řadu patrně odvozených znaků (má se to s nimi úplně analogicky jako se šimpanzi) a jejich použití jako outgroup není zcela neproblematické.** Zařazením předchozích dvou větví (ploskonosí, nártouni) do analýzy by vedlo možná k docela významným změnám v řadě znaků (monogamie, patrilinearita, paternal care). Podobně se mi jeví účelné **rozdělit člověka na několik OTU (Afrika, Austrálie-New Guinea, Eurasie, Amerika).** V této poslední věci jsem slíbil dodat data, což jsem do odevzdání spisu nestihl, ale slibuji, že věc uvedu záhy do pořádku. Některá data o folilních lidech jsem přinesl jako přílohu k tomuto posudku.

Co se týče úsilí při shromáždění literatury, jsem navýsost spokojen ač povaha věci a pramenů samých neumožňuje najít veškeré údaje a patrně toho tedy ještě dost chybí. Další postup však bude dost trudný (nebo je třeba se s tímto stavem prostě smířit).

Text je sepsán anglicky, patrně proto, aby se nápadem mohl nechat inspirovat některý z ambiciosních studentů nejen u nás, ale i jinde ve světě. **Jakkoli nepovažuji za prozíravé zveřejnit nápad dřív než je sepsána publikace, musím uznat, že bakalant sepsal práci v cizí řeči překvapivě dobře** a výsledný text může být vhodným základem pro sepisování článku.

Závěrem konstatuji, že **hodnocený spis bez nejmenších problémů vyhovuje nárokům, kladeným na přírodovědecké fakultě JČU na práce diplomové. Doporučuji jej tedy bez váhání k obhajobě. Hodnotím jej jednoznačně známkou 1.**

Daniel Frynta